

Phân tích vẻ đẹp của sông Hương qua ngòi bút của Hoàng Phủ Ngọc Tường trong tác phẩm “Ai đã đặt tên cho dòng sông”

Author : vanmau

Phân tích vẻ đẹp của sông Hương qua ngòi bút của Hoàng Phủ Ngọc Tường trong tác phẩm “Ai đã đặt tên cho dòng sông”

Hướng dẫn

- **Mở bài:**

Hoàng Phủ Ngọc Tường là một trong những cây bút tiêu biểu của nền văn học kháng chiến. Ông trưởng thành qua hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ. Ông có thể mạnh viết tùy bút. Những tác phẩm của ông ghi nhận đặc sắc về đẹp của non sông đất nước. Đồng thời cũng bộc lộ tình yêu nước thiết tha, đằm thắm.

“Ai đã đặt tên cho dòng sông này” là bài bút kí xuất sắc của Hoàng Phủ Ngọc Tường. Tác phẩm viết về dòng sông trữ tình, thơ mộng của xứ Huế. Mạch cảm xúc của bài kí chính là vẻ đẹp đặc trưng, riêng biệt của con sông duy nhất chảy qua dòng thành phố Huế. Hoàng Phủ Ngọc Tường đã rất tài tình khi lột tả được hết vẻ đẹp và linh hồn của dòng sông mang đặc trưng của Huế này.

- **Thân bài:**

Hình tượng con sông Hương được nhà văn khám phá từ nhiều điểm nhìn và nhiều góc độ khác nhau. Đó là một vẻ đẹp trữ tình, thơ mộng của thiên nhiên.

Trước hết là vẻ đẹp của sông Hương được phát hiện ở cảnh sắc thiên nhiên.

Con sông có vẻ đẹp “*phóng khoáng và man dại*”. Đôi khi nó “*rầm rộ*” và “*mãnh liệt*” vô cùng. Nó giống như một bản trường ca của rừng già khi nó đi qua giữa lòng Trường Sơn. Sông Hương tô điểm cho vẻ đẹp Trường Sơn vốn đã rất kì vĩ thêm lớn lao hơn. Sông Hương mềm mại đem đến sự dễ chịu trong bức tranh núi non trùng điệp. Nó xoa dịu những khổ ngọc của núi rừng khắc nghiệt. Mỗi khi ta từ núi cao xuống thấp, sông Hương mang đến một vẻ dễ chịu êm ái.

Sông Hương có vẻ đẹp “*dịu dàng và trí tuệ*” đi qua đất Huế. Nó trở thành “*người mẹ phù sa*” của một vùng văn hóa đất đế đô. Người mẹ ấy hiền hòa và bao dung ôm lấy vùng đất thanh bình. Từ bao đời nay, sông Hương mang đến cho con người sự tr phú, thịnh vượng. Đôi khi, nó trầm tư như đang nghĩ ngợi về một điều gì đó xa xăm khó hiểu.

Tài liệu chia sẻ tại <https://khotangvanmau.com>

Sông Hương lại có vẻ đẹp biến ảo như phản quan nhiều màu sắc của nền trời Tây Nam thành

phố. Sớm xanh, trưa vàng, chiều tím. Mỗi thời khắc một sắc màu, huyền ảo vô cùng.

Sông Hương có vẻ đẹp “trầm mặc” khi lặng lẽ chảy dưới rừng thông u tịch. Với những lăng mộ âm u và kiêu hãnh của các vua chúa triều Nguyễn nó có vẻ đẹp mang màu sắc triết lí cổ thi. Hay khi đi trong âm hưởng ngân nga của tiếng chuông chùa Thiên Mụ.

Sông Hương có vẻ đẹp “vui tươi” khi đi qua những bãi bờ xanh biếc của vùng ngoại ô Kim Long. Có vẻ đẹp “mơ màng trong sương khói” khi nó rời xa thành phố để đi qua những nương dâu, lũy trúc và những thảm cau thôn Vĩ Dạ

Sông Hương quả thực là một kiệt tác của thiên nhiên hoang dại và trữ tình. Dòng sông chảy qua nhiều vùng thiên nhiên của đất nước. Con sông được nhà văn nhìn nhận trong mối quan hệ mật thiết gắn bó với cảnh sắc thiên nhiên hai bên bờ sông. Khác với cách nhìn nhận miêu tả của Nguyễn Tuân đối với con sông Đà.

Sông Hương qua vẻ đẹp văn hóa nghệ thuật:

Sông Hương gắn liền với âm nhạc. Mà đặc biệt là nhã nhạc Cung đình Huế. Sông Hương còn gắn liền với thơ ca. Hình ảnh con sông đã đi vào thơ của của thi nhân bao đời nay. Từ Nguyễn Du, Cao Bá Quát, Bà huyện Thanh Quan, Tản Đà cho đến nhà thơ Tố Hữu. Mỗi nhà thơ có cách cảm nhận riêng mà nhờ con sông Hương hiện lên với nhiều hình ảnh thật lạ, thật đẹp.

Với một tâm hồn nghệ sĩ tinh tế, một vốn văn hóa phong phú về Huế, một tình cảm vô cùng thiết tha gắn bó với Huế, nhà văn Hoàng Phủ Ngọc Tường đã huy động triệt để mọi tiềm năng văn hóa cùng với ngôn từ giàu có của mình để phát hiện, diễn tả vẻ đẹp và chất thơ của Huế, được thể hiện tập trung dòng sông Hương như một biểu tượng của Huế.

Vẻ đẹp của sông Hương cũng được tác giả nhìn nhận trong mối tương quan của nó với những vùng đất.

Đi qua mỗi vùng đất, nó lại có một nét đặc trưng riêng. Cũng chính vì vậy mà vẻ đẹp của con sông Hương hiện lên thật đa dạng và phong phú.

Tác giả gắn sông Hương với âm nhạc cổ điển Huế, với không gian nhã nhạc cung đình – một di sản văn hóa thế giới được Unesco công nhận.

Sông Hương cũng là đối tượng thẩm mỹ, là nguồn cảm hứng của thi nhân bao đời nay. Do vậy, còn có cả một dòng thi ca về sông Hương. Trong cái nhìn tinh tế của Tản Đà, sông Hương là “dòng sông trắng, lá cây xanh”. Trong cái hùng tâm tráng chí của Cao Bá Quát, dòng sông như “kiếm dựng trời xanh”. Trong nỗi “quan hoài vạn cổ” của Bà huyện Thanh Quan, Hương Giang luôn in “Trời chiều bản làng bóng hoàng hôn”. Trong cái nhìn lạc quan, “cái nhìn phục sinh” của Tố Hữu thì “Sông Hương quả thật là kiêu, rất kiêu”.

Sông Hương được tác giả nhìn nhận từ góc độ lịch sử.

Tài liệu chia sẻ tại <https://khotangvanmau.com>

Nó là hiện thân, là bộ mặt, là linh hồn của xứ Huế. Sông Hương gắn liền với lịch sử của đất cố

đô. Từ thuở xa xưa, nó là dòng sông biên thùý với nước Đại Việt. Trong sách **“Dư địa chí” - Nguyễn Trãi**, là dòng sông thiêng với cái tên Linh Giang cổ kính. Sông Hương cũng từng soi bóng kinh thành Phú Xuân của Nguyễn Huệ. Nó từng chứng kiến những ngày xối nổi Cách mạng thánh Tám năm 1945. Rồi đến cả chiến dịch Mậu Thân 1968.

- **Kết bài:**

Hoàng Phủ Ngọc Tường cũng vẽ con sông Hương bằng ngôn ngữ nghệ thuật một cách tài tình. Sông Hương *“vòng qua thềm đất bãi Nguyệt Biều, Lương Quán rồi đõi ngọt về một đường cong thật tròn...”*. Trong tác phẩm, nhà văn cũng sử dụng nhiều từ láy tạo hình đặc sắc. Một vài từ xuất hiện với tần số cao như: *lặng lẽ, lững lờ, bồng bênh, ngập ngừng, lơ xô, sừng sững, lập lờ,...* Và những so sánh táo bạo, gợi cảm như: *“dòng sông như thành quách”, “mềm như tấm lụa”, “những chiếc thuyền ngược xuôi chỉ bé vừa bằng con thoi”,* rồi *“nhỏ nhắn như những vàng trắng non”,...*

Theo Hocsinhgioi.com